

ITF reis naar Guatemala en Honduras

3 tm 12 januari 2006

Rûna Kuller
Leen Verbeek

Inhoud

1. Samenvatting

2. Verslag van dag tot dag

Dinsdag	3 jan	Aankomst
Woensdag	4 jan	Vergadering comite ejecutivo Bezoek aan Vice President Stein Vertrek naar San Julián
Donderdag	5 jan	Bezoek aan burgemeester van Santa Bárbara Bezoek las Ilusiones (huizen Florindon) Bezoek La Victoria Ontvangst door burgemeester van Chicacao
Vrijdag	6 jan	Ontbijtbezoek in La Esperanza Vergadering op Nederlandse Ambassade Vertrek naar Cobán
Zaterdag	7 jan	Ontbijt met burgemeester van Cobán Bezoek aan Setaña Overleg met de straatverkopers (Economía Informal) Vertrek naar Guatemala stad
Zondag	8 jan	Bezoek aan Chumanzana Ontmoeting met Ernst Roemers in Chichicastenango Diner met evaluatie in Antigua
Maandag	9 jan	Leen en Jose Pinzón naar Honduras Rûna werkt op kantoor
Dinsdag	10 jan	Rûna reist naar huis Leen en José in Honduras
Woensdag	11 jan	Leen en José terug in Guatemala
Donderdag	12 jan	Ontbijt met Doris Cruz en ambassades Spanje en Nederland Terugreis Leen

1. Samenvatting

Het feit dat Leen burgemeester is maakt deze reis anders dan anders: Op sommige momenten ligt de nadruk op het openen van deuren richting burgemeesters en politiek, al is dat op zich niet erg omdat het ook de uitvoering van onze projecten vergemakkelijkt als de lokale politiek meewerkt.

We hebben gesprekken gehad met de vicepresident Stein, Harman Idema van de Nederlandse Ambassade en de burgemeesters van Santa Barbara, Chicacao en Cobán. De burgemeester van Chichicastenango was te laat op de afspraak waardoor deze niet doorging.

Verder hebben we een bezoek gebracht aan de dorpen Las Ilusiones, La Victoria, La Esperanza, Setaña en Chumanzana. Hier zijn onze projecten uitgevoerd, in uitvoering of gaan ze komend jaar van start. Naast de programmaonderdelen welke in dit verslag worden beschreven heeft Leen voor CLAT/Nederland ook nog projecten bezocht in Honduras in de gebieden Del Valle en Chuletca. Tevens is overleg gevoerd met de Nederlandse ambassadeur mw. B.ten Tusscher en Dolores Cruz van het IMD over de ontwikkeling van de Sociaal Economische Raad in Guatemala. Van deze activiteiten wordt voor CLAT een apart verslag gemaakt. Wie dit wil lezen, even een mail naar Leen en het wordt toegestuurd.

Resultaten projecten

Van de 6 projecten van ITF in Guatemala dit jaar zijn er maar 2 gerealiseerd. De andere 4 konden door werkdruk of zeer ongunstige omstandigheden nog niet worden uitgevoerd. Deze worden dit jaar gestart, in sommige gevallen op een andere lokatie. De CGTG is hier zelf ook niet gelukkig mee, en hebben hun organisatie intern veranderd om efficiënter te kunnen werken. Ze verwachten komend jaar wel de projecten te kunnen realiseren.

De CGTG is ITF en CLAT zeer erkentelijk voor de morele steun die ze heeft gekregen, ze vinden de morele steun nog belangrijker dan de financiële steun. Het doet ze goed te weten dat ze niet alleen zijn. Daarnaast zijn de projecten zeer belangrijk omdat ze concreet helpen de levensomstandigheden te verbeteren.

Projectenlijst 2004

- Alfabetiseringproject in Las Illusiones. Niet gelukt door interne conflicten in de leiding van de organisatie ter plekke
- El Triunfo, drinkwater. Niet gelukt door interne problemen en corruptie ter plekke. Hierdoor waren de omstandigheden té ongunstig om het project te starten. Ook heeft de burgemeester om deze reden zijn bijdrage teruggetrokken.
- Economische project voor vrouwen in El Triunfo is nog niet gelukt door interne conflicten ter plekke. Er is een technisch adviseur geweest die de mogelijkheden heeft onderzocht en een aantal voorstellen heeft gedaan. Het dorp heeft hier niet op

gereageerd waardoor het stil is komen te liggen. Gedacht wordt het project te verplaatsen

- Project in Chichicastenango. Niet gelukt door personeelstekort in regio en orkaan Stan.
- Setaña. Studiefonds. Dit project is uitgevoerd
- Studiefonds hermanos en hermanas. Uitgevoerd. Kinderen van ontslagen boeren van finca Mi Tierra hebben een bijdrage gehad om te studeren.

Projecten die er nog lagen

- Studie vrouwenrechten. Deze wordt op verschillende locaties uitgevoerd, met vrouwen uit diverse etnische groepen.
- Milieuproject. Is afgerond.

Projectenlijst 2005

We bespreken ook de projecten waarvoor in 2005 geld is gevonden en die kunnen worden opgestart:

- Alfabetisering. Wat ITF betreft mag dit op elke gewenste locatie plaatsvinden
- Vrouwenproject Alta Verapaz. Dit moet op deze locatie plaatsvinden, het is een project dat door de CNV wordt gefinancierd. Er hoort een contract bij.
- Vrouwenproject van La Victoria. Mag wat ITF betreft ook op andere plaatsen dan La Victoria worden uitgevoerd
- San Lazaro. Geld is nog niet binnen, Haella betaalt een deel hiervan. Leen verwacht dat er genoeg geld uit algemeen en ICCO beschikbaar is om de rest aan te vullen (gelden zijn inmiddels door Pascal overgemaakt).
- Herbebossing in Chichicastenango. Dit wordt een project van CNV waar ook een contract bij hoort.

Projecten voor 2006

Er is afgesproken dat nieuwe projecten worden ingediend voor 1 maart 2006. Ook denken ze na over reserveprojecten, die niet op de projectenlijst zullen komen maar achter de hand worden gehouden voor het geval een organisatie nog een project zoekt. Dit is in 2005 ook gebeurd met twee extra projecten waar het CNV om vroeg.

Florindon project (huizenbouw)

Dit project wordt in een aparte verantwoording richting Florindon gerapporteerd. In het dag-tot-dag verslag wordt er wel wat over verteld.

Schoenen ontmodderen en poetsen in Cobán

2. Verslag van dag tot dag

3 januari: aankomst

Leen vliegt via Madrid en komt eind van de middag aan, Rûna vliegt via San Fransisco en komt 's avonds aan. Bij aankomst vertelt Pepe aan Rûna dat het voorziene programma veranderd is, omdat vicepresident Stein net belde dat hij de afspraak van woensdag moet verzetten naar morgen. Dus het programma is aangepast en we hebben gelijk de volgende dag een afspraak met dhr Stein. Dat is een beetje jammer, omdat we altijd een dag of twee nodig hebben om weer goed in het spaans te komen. Leen ligt al in bed en weet nog van niets.

4 januari: vergadering en bezoek Stein

's Ochtends worden we opgehaald bij het hotel Royal Palace en gaan we ontbijten.

Daarna hebben we een vergadering met het Comite Ejecutivo, ofwel Daniel Ixcol, Julián Melchior, Jose Pinzon, Rigoberto Dueñas. Jorge Pu en Imelda Zacharias zijn er niet bij.

Het programma wordt toegelicht en ze vragen wat we er van vinden. Wij vinden het erg goed opgezet en gaan accoord.

Daarna wordt het afgelopen jaar besproken. Ze hebben het erg moeilijk gehad, met het proces rondom Rigoberto, orkaan Stan, en in het algemeen krapte in personeel.

Daarnaast zijn er in de gemeenschappen in- en externe problemen waardoor een aantal projecten nog niet is doorgegaan. (de projecten worden verderop bij het bezoek nader besproken; zie ook samenvatting).

Leen licht toe dat het niet de bedoeling van ITF is om ze met teveel projecten in de problemen te brengen. Het succes in de fondsenwerving moet niet leiden tot teveel hooi op de vork van de CGTG. Pepe antwoordt dat dat zeker niet het geval is, en dat juist de steun voor hen erg belangrijk is. Ze hebben intern de taken anders verdeeld, meer gedelegeerd en ze verwachten dat het komend jaar beter gaat lopen.

Ze vertellen dat de steun, niet eens zozeer de materiele steun als wel de morele steun, het feit dat ITF door de jaren heen ze heeft gesteund voor hen belangrijk is.

De nieuwe dorpen

Sinasappels van ITF bomen!

Er zijn in totaal 5 nieuwe dorpen: La Libertad, La Victoria, El Triunfo, La Nueva Esperanza en Las Ilusiones. El Triunfo is het nieuwste dorp, het dorp waar in de film te zien is dat een rubberplantage wordt gekapt om plaats te maken voor huizen. Er waren ook projecten voorzien zoals aanleg van drinkwaterleiding. Deze zijn niet doorgegaan vanwege interne problemen en corruptie. De bevolking is momenteel in twee kampen verdeeld: de vakbondsleden en de niet-leden. En de leden zijn intern ook nog eens in twee kampen verdeeld. Er zijn twee leiders die corrupt blijken te zijn en geld in eigen zak steken.

Daarnaast speelt nog het probleem dat de eigendomspapieren nog niet rond zijn en dat dat een hoop geld kost. De corrupte leider (de man die in de dvd vertelt dat het dorp El Triunfo heet) zegt dat hij

het sneller en goedkoper kan regelen dan de CGTG maar dat lijkt niet mogelijk zonder ambtenaren om te kopen en het is niet duidelijk of het dan ook echt goed komt. Dit alles leidt tot interne verdeeldheid waardoor de voorziene projecten niet zijn doorgegaan.

Het bestuur stelt voor om een overkoepelend projectplan voor de nieuwe dorpen te maken, met daarin opleidingsmodules, bv trainingen over citrus, koffie, rubber, vee, timmerhout, kleine en middelgrote ondernemingen etc, maar ook alfabetiseringscursussen. Het idee is dat bv uit elk van de dorpen telkens 5 leden aan de training deelnemen. De CGTG werkt daarvoor samen met INTECAP, het Guatemalteekse opleidingscentrum. Die levert de docenten en opleidingsmateriaal, de CGTG regelt locaties, deelnemers etc.

Het voordeel van zo'n 'paraplu-plan' is dat ze veel planmatiger kunnen werken maar ook dat ze flexibler zijn in het inzetten van middelen, en makkelijker kunnen inspelen op omstandigheden in de dorpen. Voor ITF is het handig om op de projectenlijst een kopje 'nieuwe dorpen' te kunnen opnemen, in plaats van projecten per dorp.

Wat betreft het drinkwaterproject van El Triunfo, stellen ze voor dit op te doen gaan in het paraplu-plan, ofwel het geld te gebruiken voor een ander soort cursus. Dit lijkt ons geen goed idee omdat het gelabeld geld is van de ICCO voor een drinkwaterproject. Wij vragen of het niet in een ander dorp gerealiseerd kan worden.

Project Florindon

▲ Ontwerp

▲ Aan het werk!
▼ nieuw huis in aanbouw naast het oude

Dit huizenbouwproject van stichting Florindon is geen ITF project, maar loopt via CLAT en Leen is gevraagd erover te rapporteren. De stichting Florindon wordt opgeheven.

Er wordt uitgelegd dat dit goed loopt. In de stad zijn 25 huizen gerealiseerd, op verschillende locaties door de stad heen.

Er was geld voor 60 huizen op het platteland, maar ze kunnen er 73 bouwen. Op de tekening zien ze er erg goed uit: de huizen hebben 3 kamers en een soort overdekte buitenkamer. Ze worden gebouwd met gasbetonblokken en hebben een golfplattendak. Ze krijgen zelfs een vals plafond, zodat je binnen niet naar de golfplaten hoeft te kijken. Er zit ook een wc (zoals gebruikelijk een hokje buitenshuis) bij.

Woningbouwstichting Foguavi, fondo guatemalteco de viviendas, bouwt er ook. Hun huizen zijn echter veel kleiner, nl 2 kamers en zonder wc. Daar is de CGTG behoorlijk trots op.

De wc levert overigens nog wel problemen op, omdat mensen gewoon zijn hun behoefte in het veld te doen. Dat levert weer voedsel op voor de varkens en de kippen. Sommigen willen daarom helemaal geen wc, laat staan er aan mee betalen. Door veel uitleg en opleiding over o.a. hygiene wordt dit opgelost.

De mensen die in de huizen komen te wonen zijn de allerarmsten, die nog in een hutje van bamboestokken, kartonnen dozen en stokjes wonen. Ze krijgen niet gelijk de eigendoms papieren, maar de CGTG bewaart deze 5 jaar voor hen, om te voorkomen dat ermee gehandeld wordt. De bewoners moeten een eigen bijdrage in geld en-of arbeid leveren, waarmee uiteindelijk de bouw van nieuwe huizen wordt gefinancierd.

De toewijzing van de huizen is een lastig proces geweest: wie komt er wel en wie niet voor in aanmerking? Ze zijn in principe bedoeld voor de allerarmsten, de eigen bijdrage mag ook dmv arbeid geleverd worden. Er zijn ook mensen geweest die ze niet wilden vanwege eigen bijdrage. En er waren mensen die best een groter huis wilden hebben. Dit heeft wel tot spanningen geleid, maar door telkens goed te informeren en te overleggen wordt dit opgelost.

Vice president Stein

We gaan met Pepe, Imelda en Rigoberto op bezoek bij vicepresident Stein. Er is ook een ambtenaar bij. Leen heeft Stein al eens ontmoet op een congres over mensenrechten in Den Haag, waar hij de uitspraak deed dat de rechtszaak van Rigoberto een belachelijke was en dat hij uiteraard onschuldig was. Stein deed in Den Haag de oproep om het land te helpen bij de ontwikkeling van goede rechtspraak. We willen het over de rechtszaken van Imelda en Rigoberto hebben. Stein heet ons welkom met de kwinkslag 'jullie bevinden je in slecht gezelschap', hetgeen door Pepe als compliment wordt opgevat.

De vicepresident neemt goed de tijd voor ons en is erg open en vriendelijk. Hij heeft wel de neiging van het onderwerp weg te praten en veel te praten maar weinig te zeggen.

We brengen het gesprek zelf steeds terug op het onderwerp van de rechtspraak (danwel het gebrek eraan). Stein belooft morgen de opperrechter of de fiscal te spreken over de zaak van Rigoberto.

Hij spreekt ook lang over de problemen in het land, corruptie etc.

Na het gesprek gaan de pakken weer uit en trekken we onze kloffie aan, en vertrekken naar de zuidkust, in hotel San Julián.

5 januari. Santa Bárbara, Las Ilusiones, La Victoria en Chicacao

Santa Bárbara. Verkouden burgemeester

We hebben een afspraak met de burgemeester, die wat laat is omdat hij de hele nacht met koorts heeft wakker gelegen. Otto Najero is een sympathieke man, die probeert voor de armen op te komen. Hij heeft veel geholpen in het proces om de eigendoms papieren van het nieuwe dorp Las Ilusiones. Aan het eind van het bezoek worden er veel foto's gemaakt. We krijgen direct een print mee, vanuit de kleurenprinter.

Las Ilusiones- huizen Florindon

De huizen zijn in verschillende fases van bouw. Sommige hebben alleen nog een dak nodig, van andere is alleen het grondplan nog uitgelegd. Het ziet er goed uit, de kwaliteit van het materiaal is

goed, de ruimtes zijn ruim. We hebben gesproken met een aantal begunstigden, wier hutje van bamboestokken vaak op hetzelfde stukje grond staat. Ze zijn heel erg gelukkig met de huizen.

Uiteraard zijn er ook wel problemen binnen het dorp, want natuurlijk zijn er meer mensen die een dergelijk huis willen. Of mensen die niet begrijpen waarom maandelijks een bedrag moeten betalen. Na een stevige discussie met leider Toribio besluiten Pepe en Toribio dat ze meer informatie moeten geven en meer moeten overleggen. Het meeste berust op misverstanden. Het is positief dat de huizenbouw tegelijk een leerproces is voor de gemeenschap om beter samen te werken.

La Victoria. Panne

We vertrekken richting la Victoria, over een erg slechte weg. De tocht duurt zo'n 1,5 uur. Eenmaal boven gekomen blijkt de rechter voorband lek. Natuurlijk hebben we een reserveband bij, maar daar zit een slotje op waar geen enkele sleutel op past. Pepe belt met het verhuurbedrijf maar die zeggen dat alles is nagekeken voor vertrek. Na een beetje sloopwerk blijkt dat er een afgebroken sleutel in het slot zit, en met wat gepeuter met een pincet uit de EHBOdoos krijgen we deze eruit en zetten we de nieuwe band erop.

We krijgen een lunch in het huis van Megatron (bijnaam van de leider van het dorp). Daarna hebben we nog een bijeenkomst in de nieuwe school, die net is opgeleverd. Een project van de Japanse Ambassade.

Chicacao. Ereburger Leen

We zijn twee uur te laat voor de afspraak met de burgemeester, maar hebben hem per telefoon verwittigd dat we te laat komen. Hij zegt dat hij desnoods de hele avond op ons wacht. Aangekomen in Chicacao, blijkt er een grote feesttent te staan op het plein, compleet met vuurwerk, showmaster en marimba-band.

Leen verstopt achter bloemen

Dit alles ter ere van de komst van Burgemeester "Leng Bérbeek" (zo spreek je dat hier uit). Leen mag op het podium, waar ook alle wethouders zitten, plaatsnemen, en wordt voorgesteld aan het publiek en aan de 9 schoonheidsprinsessen. Ook de vrijwilliger van het jaar, die in de hoofdstad is gehuldigd, is aanwezig. Na een tijdje moet ook Rûna het podium op, als vertaler (ze bleek toch niet de "vrouw-van").

Na een lange toespraak overhandigen de prinsessen de sleutels van de stad, alsmede een mooie oorkonde waarmee hij ereburger wordt verklaard. We worden live geïnterviewd voor de lokale

kabel tv. Daarna is er nog een maaltijd met veel notabelen in de hal van het gemeentehuis.

Om half elf kunnen we naar het hotel.

6 januari. La Esperanza, Ambassade en vertrek naar Cobán

Om 6 uur 's ochtends vertrekken we naar het nieuwe dorp La Esperanza, waar we een bijeenkomst hebben in de nieuwe school met leden. Er wordt veel gesproken over het nut van samenwerken, samen sterk staan etc. We bekijken de nieuwe watertank, een project van de burgemeester. We krijgen een ontbijt aangeboden, waarna we vertrekken naar de hoofdstad.

Ambassade. Harman Idema

Met Victoriano en Pepe gaan we naar de nederlandse ambassade, waar we een gesprek hebben met Harman Idema, adjunct-ambassadeur. Even dreigt de afspraak niet door te gaan omdat de afspraak bij de ambassade om 11 uur stond, en bij de

CGTG om 12 uur. Gelukkig kan dhr Idema zich toch vrijmaken.

We hebben een gesprek over het werk van ITF, Clat en de CGTG, over geldstromen, over de situatie mbt Rigoberto en Imelda, het gesprek met Stein. Het blijkt dat dhr Idema nog maar 5 maanden in Guatemala is, en nog niet precies op de hoogte is van de situatie in het land, wie belangrijke partijen zijn, etc. Hij zegt dat het lastig is om aan actuele informatie te komen. De afspraak wordt gemaakt dat Pepe nog een keer een aparte afspraak maakt om hem bij te praten, en dat hij actuele info stuurt mbt de rechtszaken van Rigoberto en Imelda.

Verder is gesproken over mogelijke oprichting van een sociaal economische raad, waarbij de ambassade van Spanje en Nederland een rol willen spelen. Spanje heeft meer contacten met werkgevers; Nederland meer met werknemers, vakbonden.

De Nederlandse ambassade wordt door de andere ambassades beschouwd als de mensenrechten ambassade. Het is dus belangrijk ze op de hoogte te houden.

Daarna hebben we geluncht en zijn vertrokken naar Cobán. Met een andere auto omdat we deze niet goed vertrouwden. Veel regen onderweg, en veel vrachtwagens. We komen om 10 uur aan in het hotel in Cobán, een prachtig oud spaans-koloniaal huis met ruime patio.

7 januari. Burgemeester, Setaña, economía informal

's Ochtends een ontbijtafspraak met de burgemeester. Dit op verzoek van de CGTG omdat de burgemeester de politie heeft opgedragen de straatverkopers te verjagen. Dit heeft geleid tot een grote vechtpartij in het centrum. Aanwezig zijn zijn vrouw en de locoburgemeester. Beleefdheden uitgewisseld en gesproken over de situatie in de stad en wat de burgemeester er probeert aan te doen. Ook gesproken over de kwestie mbt de straatverkopers (Economía Informal) die er speelt. De burgemeester wil ze niet meer op de plek hebben waar ze nu staan; en zij willen er niet weg. De burgemeester zegt dat hij het prettig vindt Pepe ontmoet te hebben: hij blijkt helemaal niet de duivel in persoon te

zijn. Leen legt uit hoe we in Nederland met dit soort onderwerpen omgaan en er worden afspraken gemaakt voor nieuw overleg.

Daarna zijn we gaan ontbijten. Rûna spreekt een hele tijd met Liliana, de burgemeestersvrouw. Zij houdt zich binnen de gemeente bezig met vrouwenprojecten, met name participatie, gezondheid, voeding etc, en is zeer geïnteresseerd in de projecten die we hebben lopen in het land en in het bijzonder in de gemeente. Ze wil graag samenwerken.

Ze vraagt of we haar projectbeschrijvingen willen toesturen.

We krijgen een huipil (traditionele bloes) en wat servetten die door de vrouwengroep is gemaakt. En een tshirt van de gemeente. Daarna vertrokken naar Setaña, waar we worden ontvangen door een groep van bijna 150 mensen.

Setaña. Valpartij en uniformen

Setaña is een dorp waar de meeste mensen zijn ontslagen en al erg lang wachten op de uitslag van het proces om grond te krijgen als compensatie voor nooit ontvangen loon. Dat maakt de situatie erg lastig voor hen.

ITF heeft hier een project gedaan om spullen voor school aan te schaffen, oa uniformen etc.

Bij aankomst glijdt Pepe van een modderige trap af, hij maakt een nare val en bezeert zich. Het is ook erg koud, zodat hij nog lang last van zijn rug heeft.

De voorman, de enige die spaans spreekt, legt de situatie uit, en vertelt dat sommige families zo arm zijn dat hun kinderen met kerst niet eens een speelgoedje hebben

gekregen. Ook hebben ze geen telefoon om een ambulance te bellen en de mobiel heeft geen bereik. Pepe zegt dat ze een vaste telefoon kunnen krijgen als ze als tegenprestatie leren lezen en schrijven: 'help je zelf, opdat ik je helpen kan'.

We houden alledrie een toespraak, die vertaald wordt voor de anderen aanwezigen.

Rûna probeert met de vrouwen te praten, in de keuken, omdat ze in de groep bijna niet aanwezig durven te zijn, laat staan iets te zeggen. Het gaat echter moeizaam omdat ze geen spaans spreken en de voorman dus moet tolken. Hetgeen betekent dat de vergadering in de

Veel vrouwen en kinderen in de keuken!

Voorman en zijn dochter

andere kamer niet kan doorgaan. Ook heeft hij overduidelijk geen zin in een gesprek met de vrouwen dus hij vraagt de hele tijd of het klaar is. Rûna neemt wat foto's, dat vinden ze erg leuk.

Daarna krijgen we een lunch aangeboden.

Rûna vraagt naar het toilet en wordt door de dochter des huizes meegenomen naar de achtergelegen koffieplantage. Na 3 rijen struikjes zegt ze 'hier is het'. En ze blijft aandachtig kijken hoe dat nou werkt, plassen als je een broek aan hebt.

Weer buiten, hebben we een publiek van zo'n 150 mensen, en we krijgen een geweven doek met onze naam erop aangeboden als dank voor de geboden hulp.

Cobán. Boze straatverkopers

We gaan terug naar Cobán voor de bijeenkomst met de straatverkopers. Ze zijn erg boos, de burgemeester wil niet luisteren, er zijn gevechten geweest met de politie. Leen en

Rûna houden zich wat afzijdig, want het heeft niets met ITF te maken. We vertellen over de bijeenkomst met de burgemeester. De lokale tv komt Pepe en de voorzitter van de straatverkopers interviewen.

Na de bijeenkomst vertrekken we naar Guatemala stad. Leen rijdt, want Pepe is moe en heeft erg veel last van zijn rug.

8 januari. Chumanzana, Chichicastenango en Antigua

We vertrekken om 7 uur richting Chichicastenango, het is erg koud. De thermometer in de auto geeft aan dat het 7 graden is! We ontbijten in Katok en blazen wolkjes boven de hete chocola.

Aangekomen in het dorpje Chumanzana, het thuishonk van Manuel Pablo Quino, hebben we een vergadering met de junta directiva van de Voz y Pensamiento Maya, de lokale groepering.

Manuel legt uit wat de situatie in het dorp is, en waarom een aantal projecten niet is gelukt. Er zijn in- en externe problemen geweest:

- Orkaan Stan heeft geen doden gemaakt, maar wel de oogst van veel families vernietigd. Ze proberen gezamenlijk te zorgen voor voldoende voedsel.
- Er zijn veel NGOs actief in het gebied. Dit leidt ertoe dat ze veel leden kwijtraken, want die gaan met die tijdelijke projecten mee.
- Er wordt gewerkt aan een generatiewissel van het kader (drie flinke jongens wonen de bijeenkomst ook bij, maar zeggen niets)
- Het roterend fonds loopt goed. Er zijn wel problemen, maar die worden gezamenlijk opgelost. Bijvoorbeeld als het varken, dat met een lening wordt gekocht, overlijdt. Dan kan de lening niet worden terugbetaald. Ze slagen erin het basisbedrag in stand te houden.
- Inmiddels zijn ze wel weer zo ver dat de draad weer is opgepakt en het onderwijs project kan worden uitgevoerd.

We geven een positieve reactie. Het ITF waardeert het dat Fedecampo de verantwoordelijkheid heeft genomen om onder deze omstandigheden de projecten te vertragen en eerst de problemen op te lossen. Juist omdat ze dit kunnen hebben wij vertrouwen in de organisatie. Zorgen dat het geld op bestemde plek komt en de kwaliteit

van het project zijn belangrijker dan de snelheid of dat de planning binnen de afgesproken tijd wordt gerealiseerd.

Manuel Pablo Quino bedankt omstandig en reageert dat het ITF hierin uniek is. Hun ervaring met buitenlandse organisaties is bijna altijd dat projecten die niet op tijd klaar zijn problemen opleveren en dat is dus bij het ITF niet zo.

Manuel bedankt het ITF speciaal voor de brief die we ter gelegenheid van hun jubileum hebben gestuurd. Deze is in het openbaar voorgelezen en heeft, aldus Manuel, de harten van de aanwezigen verwarmd.

Toeristisch bezoek aan Chichi en evaluatie in Antigua

Vervolgens gaan we nog op een toeristische visite naar de indianenmarkt in Chichicastenango. Daar ontmoeten we ook Ernst Roemers met twee familieleden die er op vakantie zijn. De markt is mooi, zoals gebruikelijk.

In Antigua hebben we in een mooi restaurant de evaluatievergadering met het comite ejecutivo. Er wordt uitgebreid nagepraat. De gerezen problemen opnieuw besproken en de perspectieven voor de komende tijd.

De volgende dag vertrekt Leen met Pepe naar Honduras voor twee Florindonprojecten, Rûna werkt het verslag uit op kantoor en bezoekt het huizenproject in de hoofdstad. En een dag later vertrekt Rûna via San Fransisco naar huis. Leen is de 14^e weer thuis.